

3. European patent application. URL: https://www.musicbusinessworldwide.com/files/2020/11/1_merged.pdf.

4. Compas (software). URL: [https://en.wikipedia.org/wiki/COMPAS_\(software\)](https://en.wikipedia.org/wiki/COMPAS_(software)).

5. China's AI-Enabled 'Smart Courts' To Recommend Laws & Draft Legal Docs; Judges To Take Consult AI Before Verdict. URL: <https://eurasianimes.com/chinas-ai-enabled-smart-court-to-recommend-laws-judges/>.

6. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні : розпорядження КМУ від 02.12.2020 № 1556. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#n8>.

7. How the Dutch police are using AI to unravel cold cases. URL: <https://thenextweb.com/news/how-the-dutch-police-is-using-ai-to-unravel-cold-cases>.

8. Turkey using AI software ASENSA in fight against drugs. URL: <https://www.hurriyetdailynews.com/turkey-using-ai-software-asensa-in-fight-against-drugs-173912>.

Неклюдов Владлен Михайлович,
здобувач ступеня доктора філософії
Національної академії внутрішніх справ

ЗАВДАННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРОРА В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Враховуючи зміни, які відбуваються у правовому житті нашої держави, розвиток науково-технічного прогресу, процеси реформування діяльності правоохоронних органів згідно кращих європейських та міжнародних стандартів – питання підвищення ефективності діяльності прокурора у кримінальному провадженні стають вкрай актуальними. Є й негативні обставини, які сьогодні вимагають переосмислення та адаптації діяльності органів прокуратури до нових, екстремальних умов – а саме потреби протидіяти збройній агресії Російської Федерації, у зв'язку із запровадженням з 24 лютого 2022 року в Україні воєнного стану [1], вчиненням щодо України та її громадян воєнних злочинів.

Умови сьогодення кардинально змінюють підходи до всіх видів забезпечення діяльності правоохоронних органів – правового, організаційного, матеріально-технічного, кадрового. Не менш важливими є зміни криміналістичного забезпечення, що розвивається і вдосконалюється враховуючи синтетичність та інтеграцію криміналістичних знань, відповідно до актуальних потреб правоохоронної діяльності. Таким чином, вважаємо необхідним розглянути завдання криміналістичного забезпечення діяльності прокурора як один із шляхів підвищення виконуваних завдань у правоохоронній діяльності, і безпосередньо – у кримінальному провадженні.

За результатами проведених досліджень А.В. Лапкін зазначає, що у межах обвинувальної моделі прокуратури мета і завдання мають бути узгоджені із цілями системи кримінального правосуддя. На основі системного аналізу положень ст. 1 КК України, ст. 2 КПК України, ст. 1 КВК України, ст. 1 Закону України «Про прокуратуру», а також міжнародних стандартів, мету прокуратури можна сформулювати як захист людини, суспільства і держави від кримінально-протиправних посягань. З урахуванням зазначеної мети може бути визначена загальна антикримінальна спрямованість діяльності прокуратури як протидія кримінальній протиправності. На досягнення зазначеної мети спрямовані такі загальні завдання прокуратури: 1) формування і забезпечення реалізації державної політики у сфері протидії кримінальній протиправності; 2) узгодження та спрямування діяльності органів та установ кримінальної юстиції, інших уповноважених суб'єктів щодо запобігання, виявлення та припинення кримінальних правопорушень, встановлення осіб, які їх вчинили, застосування до них примусових заходів та виконання кримінальних покарань; 3) сприяння вирішенню кримінально-правових конфліктів шляхом притягнення винних у вчиненні кримінальних правопорушень осіб до кримінальної відповідальності або застосування інших заходів кримінально-правового характеру до осіб, які не підлягають кримінальній відповідальності; 4) забезпечення відшкодування заподіяної кримінальними правопорушеннями шкоди та подолання їх негативних наслідків в інший спосіб [2, с. 985].

Вчений цілком слушно розкрив сутність досить широкого кола основних завдань інституту прокуратури на сучасному етапі, й дозволимо собі додати, що їх реалізація пов'язана із необхідністю їх криміналістичного забезпечення у різних формах, із врахуванням специфіки діяльності. Однак, враховуючи предмет власного дослідження, акцентуємо увагу на процес кримінального провадження і висвітлимо особливості криміналістичного забезпечення діяльності прокурора за даних умов.

Як зазначає І.М. Козьяков, питання використання криміналістичних знань з метою покращення ефективності діяльності уповноважених суб'єктів на всіх стадіях кримінального провадження наразі набуває особливої актуальності. Передусім це пов'язано з потребою гармонізації кримінального процесуального механізму відповідно до європейських стандартів судочинства, реалізації принципів змагальності сторін, незмінності прокурора у кримінальному провадженні, забезпечення належного балансу публічних і приватних інтересів, додержання прав і свобод людини та громадянина [3, с. 98].

Кінцева мета комплексного дослідження криміналістичного забезпечення діяльності прокурора, на думку І.М. Козьякова, має бути спрямована на розробку методичних рекомендацій (наукових і практичних порад), які утворюють три напрями: 1) методики оптимальної організації прокурором досудового провадження;

2) методики процесуального керівництва досудовим розслідуванням;
3) методики прокурорського нагляду за додержанням законів під час проведення досудового розслідування. При розробці криміналістичних методик в основу має бути покладена загальна мета діяльності прокурора у кримінальному судочинстві – забезпечення виконання завдань кримінального провадження (ст. 2 КПК України) та ефективності досудового розслідування (п. 8 ч. 2 ст. 36 КПК України) [3, с. 103–104].

Як свідчить аналіз теоретичних та практичних джерел, враховуючи різноаспектний характер діяльності прокурора, вона спрямована на досягнення завдань кримінального провадження, а саме захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорону прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений, жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу і щоб до кожного учасника кримінального провадження була застосована належна правова процедура (ст. 2 КПК України) [4]. Вважаємо, досягнення поставлених завдань, є головною метою криміналістичного забезпечення діяльності прокурора у кримінальному провадженні. Реалізація головної мети залежить від досягнення конкретних завдань криміналістичного забезпечення, які, наприклад, полягають у розробці нових і вдосконаленні наявних технічних засобів, методів і прийомів для роботи із криміналістичною значимою інформацією у діяльності прокурора; формуванні систем тактичних прийомів для ефективних дій за умов конфліктних та безконфліктних ситуацій; розробці комплексу методичних рекомендацій щодо розслідування окремих видів кримінальних правопорушень чи їх груп; формуванні та удосконаленні організаційних основ досудового розслідування та судового розгляду кримінальних проваджень, а також профілактичної діяльності щодо запобігання вчиненню кримінальних правопорушень та ін.

Таким чином, сутність криміналістичного забезпечення діяльності прокурора у кримінальному провадженні полягає у залученні новітніх досягнень криміналістичної техніки, криміналістичної тактики, криміналістичної методики, що ґрунтуються на сформованих засадах загальної теорії криміналістики й розроблені у відповідності з міжнародним та національним законодавством. Ґрунтуючись на теоретичних напрацюваннях вчених, важливе значення має врахування інноваційних напрямів розвитку і їх впровадження у криміналістичну діяльність прокурора.

Так, серед нових напрямів, який нині активно розвивається і заслуговує на увагу є «цифрова криміналістика». Як відзначає Гюндуз Мамедов, власне цифрова криміналістика (digital forensics) включає

пошук за ключовими словами, аналіз електронних пристроїв і навіть аналіз ігрових систем, оскільки там теж може знаходитися важлива для справи інформація. В ситуації повномасштабної агресії інструменти цифрової криміналістики значно сприяють невідворотності покарання [5], про що красномовно свідчать приклади практичної діяльності.

Запровадження інституту «цифрової криміналістики» обумовлює залучення цілком нового практичного інструментарію, впровадження інформаційно-комунікаційних технологій з метою виявлення, вилучення, дослідження криміналістичної значимої інформації у кіберпросторі або використання засобів, прийомів і методів, як ґрунтуються на сучасних комп'ютерних технологіях. Це відомі методики кримінального аналізу, кіберрозвідки. Слід вказати і про метод соціальної інженерії, що є одним з методів кіберрозвідки, який охоплює низку прийомів, які ґрунтуються на здійсненні психологічного впливу [6, с. 38]. Даний перелік можна продовжувати, і ми повернемося до його висвітлення у подальших дослідженнях, однак варто підкреслити що дані методи, засоби прийоми роботи уже використовуються у практичній роботі прокурора, й слід надати такому використанню системного характеру, надати дієві рекомендації.

За результатами проведених досліджень виділені такі напрями криміналістичного забезпечення, які виражаються у створенні теоретико-правового підґрунтя і реалізації практичної діяльності прокурора: 1) криміналістичне забезпечення діяльності прокурора у досудовому кримінальному провадженні (при виконанні завдань організації та процесуального керівництва досудовим розслідуванням); 2) криміналістичне забезпечення прокурорського нагляду за додержанням законів під час проведення досудового розслідування; 3) криміналістичне забезпечення діяльності прокурора у судовому провадженні; 4) криміналістичне забезпечення діяльності прокурора в особливих порядках кримінального провадження. На реалізацію й вирішувани завдання криміналістичного забезпечення впливає й вид (група) кримінальних правопорушень, щодо яких здійснюється кримінальне провадження, і що безпосередньо впливає на зміст запропонованих криміналістикою рекомендацій.

Список використаних джерел

1. Про введення воєнного стану в Україні : Указ Президента України від 24 лют. 2022 р. № 64/2022. Президент України Володимир Зеленський. Офіційне інтернет-представництво : [сайт]. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>.

2. Лапкін А.В. Прокурор у кримінальному провадженні: теоретичні, правові та організаційно-методичні проблеми : монографія. Харків : Право, 2020. 1304 с.

3. Козьяков І.М. Криміналістична теорія організації та процесуального керівництва прокурором досудовим розслідуванням: постановка проблеми. Вісник кримінального судочинства. №1.2018. С.98-105. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkc_2018_1_12.

4. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. Верховна Рада України : [сайт]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

5. Гюндуз Мамедов. Цифрова криміналістика. Як це допомогло зібрати докази злочинів у Бучі? НВ погляди : [сайт]. URL: <https://nv.ua/ukr/opinion/viyna-v-ukrajini-yak-cifrova-kriminalistika-vikrivaye-zlochini-rf-v-ukrajini-novini-ukrajini-50248411.html>.

6. Козицька О.Г. Використання методу соціальної інженерії в процесі виявлення, розкриття та розслідування кримінальних правопорушень. *Юридична психологія*. 2021. №1 (28). С. 34–40. doi: <https://doi.org/10.33270/03212801.34>.

Оргісць Дар'я Олегівна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник: Неклеса О. В.,

викладач кафедри кримінального процесу
та стратегічних розслідувань
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ОПЕРАТИВНОГО АНАЛІЗУ

Початок пізнавальної діяльності людини варто шукати у давнині, коли первісні люди для забезпечення власного виживання навчилися отримувати та аналізувати необхідну їм інформацію з навколишнього середовища.

Таким чином, спостерігаються неоднакові підходи до використання терміну «документування»: науковці та розробники відомчих нормативно-правових актів цілком обґрунтовано ним послуговуються, а застосування його законодавцем є досить обмеженим та, цілком імовірно, випадковим. У науці відсутні єдині погляди на сутність ключових понять, пов'язаних із документуванням, а вчені та представники відомчої правотворчості, часто без надання відповідних дефініцій, вживають різні похідні від нього («документування», «документування злочинів»), «оперативне документування», «оперативно-розшукове документування», «документування оперативними підрозділами»).

Викладене зумовлює необхідність сформуванню категоріально-понятійний апарат документування оперативними підрозділами. На мою думку, цілком логічно розглядати поняття «документування» як похід не від поняття «документ». Саме так до цього питання здебільшого підходять представники не лише юридичних наук, а й інших галузей знань [1].

При цьому у кожній науці співіснують різні підходи до визначення поняття «документа»: у різних галузях знань між